



Envers un Elogi del *happy end**

ISABEL FRANC

La Chloe i l'Olivia se separen. Que ningú s'esgarri! Hem d'admetre que aquestes coses passen.

Sens dubte és la notícia del mes i en poc temps, s'ha difós per tota la comunitat.

—Però si se les veia tan bé!

Doncs, vés per on, estaven avorrides, desmotivades, apoltronades en la rutina i s'havien posat les banyes l'una a l'altra.

Ara, l'Olivia ha trobat un piset de 40 m² i amb els estalvis d'una herència i el bon moment per a la compra d'habitatge, l'ha adquirit a preu de saldo i s'hi ha instal·lat. La gata ha quedat en custòdia compartida.

Tot i que no ho pretenien (ans el contrari), el desenllaç ha estat tràgic. Malgrat els esforços per portar la separació «des del respecte i l'estimació que ens ha unit durant tots aquests anys» —Olivia *dixit*—, no han pogut evitar barallar-se a l'hora de repartir els CDs i els llibres dedicats a ambdues. «Ja t'ho deia jo que n'havíem de tenir un cadascuna» —Chloe *dixit*. Al final, s'ho han retret ben bé tot, des de la manca d'entusiasme per la relació fins el que s'ha engreixat cada una des que estan juntes. O sigui, que tot i aspirar a mantenir una relació cordial d'amistat i companyonia, aquesta circumstància no ha estat possible; almenys, de moment.

La *lesbian tragedy* encara ens persegueix. Superaran, algun cop, les nostres protagonistes, el final dramàtic al que han estat abocades al llarg de la història? Sortiran mai del pou de solitud, de la foscor dels boscos nocturns i del drama que tenen, més que escrit, tatuat al cos? Venceran les nostres heroïnes calúmnies i escàndols? O continuaran vessant amargues llàgrimes *in secula seculorum*? Potser és aquest el seu destí i no cap altre. Potser l'única possibilitat d'existència que han tingut les Petres Von Kant, les Nora Flood i les Stephen Gordon ha estat la de viure relacions condemnades al fracàs des del seu inici i per la pròpia naturalesa de tan agosarada unió. Com se li va acudir a la Chloe sentir-se atreta per l'Olivia? Què no ho veia que això no anava enlloc, que no tenia cap futur? O, millor dit, cap bon futur. Nora Flood acaba abandonada per sempre, Stephen Gordon, màrtir i Petra Von Kant, arrossegant-se per la catifa blanca, borratxa i desesperada, davant d'un telèfon.¹

«Què en podem fer del nostre sofriment sinó una història?», repeteix Narcís Comadira en el seu *Dia dels morts*. I vet aquí el que ens ha passat a les Chloes i a les Olívies: que només hem pogut fer història a partir del nostre patiment.

Però, va, no ens posem dramàtiques ni anéssim per camins derrotistes, que els temps han canviat i força. Ara tenim el *happy end* molt més a l'abast. Les relacions entre dones han canviat tant que la senyora Mary Carmichael al·lucina. El primer i un dels més notables canvis que hem experimentat és que ara un desengany amorós no comporta la renúncia total a la felicitat —entesa en termes de conjugalitat— ni aboca, de manera irreversible, a un desenllaç fatídic com podria ser el suïcidi, posem per cas. Ara, els cors solitaris poden demanar auxili a la xarxa i trobar l'amor de forma ràpida i segura i, el que és més interessant, a la carta. Triu, compari i si no troba res millor, torni-ho a intentar, que n'hi ha de tot i força. Només és qüestió de persistència, d'estar oberta (en sentit figurat



i en el terreny emocional, no se'm malinterpreti) i de voler una parella a qualsevol preu.

El primer que fa la Chloe quan es queda sola és entrar a Internet, li han parlat d'una xarxa de contactes que funciona de meravella. No li calen coneixements especialitzats d'informàtica, amb el seu nivell d'usuària en té prou per a escriure el nom del lloc a l'imprescindible sant Google i, per art de màgia (o de la tecnologia), li apareix a la pantalla de l'ordinador un lema: *Troba l'amor de la teva vida a Lescontac.com*. Aclaparada d'esperança, clica al damunt i hi surt un eslògan: *No esperis més, coneix lesbianes de forma ràpida, eficaç i senzilla*. A sota, una capçalera publicitària: *Un gran nombre de Lesbianes que cerca una relació estable ha dipositat la seva confiança a Lescontac.com. Som líders en contactes. El principi de Lescontac és posar en relació dones afins, gràcies a una base científica que ens assegura un 90% de possibilitats d'èxit en les parelles formades. Sense cap obligació. Garantim la discreció i el total anonimat. Som una agència seriosa per a noies que busquen el veritable amor*.

Ostres! Pinta súper bé. La Chloe va primer a revisar les ofertes, però per a fer-ho cal passar uns filtres. Triar la ciutat no li crea cap dubte, òbviament, perquè el que vol és conèixer noies de la seva zona, però quan ha d'escollir una franja d'edat sí que en té de dubtes. Ha de posar entre 45 i 55 o entre 55 i 65 anys? És que ella es troba ben bé en el límit. Pensa un moment i s'inclina per la joventut que sempre aporta més energies. Fa un altre clic i apareix un llistat de 57 candidates. Alguna n'hi haurà, s'anima la Chloe.

Marina: Busco una dona atractiva, femenina i sensual, per a amistat i el que sorgeixi.

Emancipada: Diuen que sóc una misantropa, però jo dic que sóc independent. Vull trobar sorpreses i passió en una dona independent com jo. Ets tu?

Carne: Venc bicicleta estàtica.

C. R.: No m'entretindrè marejant la perdiu, vull una relació en la que trobi química. Jo sóc alta, prima, ulls clars i estudis superiors. Estic cercant una dona *femme*, per sobre del metre setanta, prima i amb poder adquisitiu. Àries abstenir-se.

Poètica: M'agrada la conversa i m'agraden els silencis, la literatura, el teatre, la dansa, l'aire pur de la muntanya, la humitat salada de la mar, contemplar el somriure d'un nadó i una posta de sol. Si tens els mateixos interessos, el destí farà la resta.

Sonia: Hola noies. Acabo de sortir d'una relació i estic oberta a nous horitzons. Busco gent alegre i propera per compartir unes *birres*, passejades, sortides i, si s'escau, alguna cosa més.

Mixeta: No tinc estudis superiors ni nivell econòmic alt, fumo, no practico esport, estic grassa i odio les mascotes. T'atreveixes?

Rosa: Busco gent sana per practicar senderisme...

...companya de viatge per anar a Polònia, grup per sortir al cinema i al camp, algú molt especial amb qui compartir il·lusions, dones amb sentit de l'humor (molt valorat), per a amistat sincera, per apuntar-se a un equip de voleibol... Així fins a cinquanta set.

Encara que no surti reflectit en aquesta síntesi, moltes són amants del cinema i la literatura, moltes fan notar que són o volen una *partenaire femme* i moltes tenen mascota, amb predomini de gates esterilitzades. Ah! Quan es farà un estudi de tan sucosos exemplars?

La Chloe contesta un parell d'anuncis i, tot seguit, redacta el seu. Ha de pensar-hi una estona. D'alguna manera, s'ha de construir a sí mateixa, per la qual cosa, ha de triar el seu millor perfil. I també cal que deixi les coses clares respecte a quins són els seus interessos; que ningú no es confongui.

Alquímia: Intel·lectual, culta, responsable i molt romàntica, busca dona madura amb formació acadèmica, amant de l'art en totes les seves manifestacions, amb poder adquisitiu mig/alt i que no sigui al·lèrgica al pèl de gat. Per a relació estable. Fumadores abstenir-se.

Fet. El llença a l'espai telemàtic i apa, a esperar. Tan senzill com això. Et quedes sense parella? Estàs sola? Vols trobar la teva mitja taronja? Tens la solució a tret d'anunci. S'ha acabat la solitud i la maleïda solteria. Des del moment en què aparegui la princesa blava (o aquella que més s'ajusti a aquest model) no caldrà tirar d'agenda els caps de setmana a veure qui està lliure per anar al cinema, ni patir per amb qui i a on es passaran les properes vacances, ni muntar dinars d'amigues els diumenges per tal d'apaivagar la científicament comprovada neurosi dominical. En aquest sentit, tenir parella és un veritable descans.

La pregunta del milió —perquè segur que més d'un milió de lesbianes se l'està fent en aquest precís moment—, és si l'amor a la carta aconseguirà desterrar, d'un cop per sempre, els finals tràgics a que tan acostumada ens té la literatura que relata l'amor entre dones. I totes aquelles que se la fan, desitgen, és clar, que la resposta sigui afirmativa. L'amor ha de triomfar. Perquè l'amor tot ho pot. El que no es fa per amor —matar, morir, contar la sorra de la mar i bagatel·les similars—, per quin altre motiu es faria? No hi ha dificultat, malaltia o mur que l'amor no superi. No hi ha pecat, per greu i/o nefand que sigui, que l'amor no redimeixi. I per tal de trobar-lo tot s'hi val. Qualsevol obsessió pot ser titllada de malaltissa menys la que concentra totes les energies, el temps disponible, la inversió econòmica que calgui (roba, tractaments estètics, dietes, complements, etc.) per tal de trobar l'amor. En aquesta croada no té cabuda la solidaritat feminista i no hi ha amistat que valgui si representa un obstacle per a la consecució del santíssim objectiu. L'amor sempre és més important. És, de fet, el més important. Aleshores, per què dissimular? Per què tantes noies estampen a la pantalla allò tant trillat de «per a amistat i el que sorgeixi» si el que volen és que sorgeixi qualsevol cosa més enllà de l'amistat i si no ho troben, està clar que continuaran la cerca? I, burxant una mica més; per què li diuen amor si el que volen dir és companyia?

Però, deixem-nos de filosofies, que no és el nostre terreny, i veiem què passa amb l'Olivia. Està iniciant una nova etapa de la seva vida. Ara tot és obrir caixes, col·locar estris i fer excursions a IKEA. Quan es troba alguna coneguda, ha d'explicar la seva situació i sovint rep un mix de condol i paraules d'ànim: «Trobaràs l'amor, ja ho veuràs». Ben bé com qui troba el Sant Graal. Ja ho diuen que l'amor s'ha convertit en la religió d'aquest segle (i part del passat), però cal que sigui tan integrista?

—Ara rai —continuen algunes—, et fiques a Internet i segur, segur que trobes parella.

—Ja hi entro per comprar bitllets d'avió —diu l'Olivia— i entrades del teatre o llibres descatalogats. Per això també cal?

—I tant, dona! Com t'ho faràs si no? I espavila que comences a fer-te gran i no està el mercat com per a què t'adormis.

Tenen raó. L'Olivia no vol ni pot desaproveitar la seva darrera joventut i per això s'ha de moure, sortir, trobar gent; necessita noves amistats, carn fresca; però no està disposada a fer-ho a través de la pantalla, s'estima més el contacte directe i que no se li noti massa —però sí el suficient— que porta posat el pilot de «lliure». Necessita un canvi, això és el que ha de menester; rebaixar uns quilets, posar-se en forma, renovar el vestuari. La foscor de l'hivern no és el millor moment ni per fer esport ni per fer règim. Tot i així, ha decidit



iniciar una dieta hipocalòrica i apuntar-se al gimnàs. És cert que ja té uns anys i ara lligar no és tan fàcil. Com s'ho muntarà per a establir contacte amb altres dones –per a amistat i el surgeixi– si es nega a entrar a la xarxa? Sortir a l'ambient ho té ben descartat: la darrera vegada que ho va fer, es va sentir l'àvia de tots els locals. Després d'una breu reflexió, decideix que l'estratègia més adient és apuntar-se a alguna activitat. Coneixerà gent i, si més no, aprendrà alguna cosa. Amb aquesta idea al cap, fa una ullada als programes de les diferents entitats: centres feministes i associacions LGBTIQRetc (cada vegada n'afegim més de sigles, no fora millor auto-anomenar-se col·lectiu abecedari? Bé, deixem-ho córrer). L'Olivia valora les ofertes. Un grup d'autoajuda? Uf, no!, no és moment d'aprofundir en el propi passat. Una comissió de festes per lesbianes? Esgotador. Un seminari sobre transgènere? Haurà de llegir la Butler i ara no li ve bé. Un taller de defensa personal? No, que ja no té edat. I un curs de cuina microones per a senyores grans? Sí, mira, ja té una edat i cuinar li agrada. Tot i que, pensant-ho bé, s'estima més la cuina tradicional, la de xup-xup. Sempre li ha fet una mica de cangueli aquest escalfador d'aliments per ones electromagnètiques.

Aviat es desanima. En realitat, coneix a totes les que participen en tertúlies, conferències, tallers, grups de treball... són molts anys dins del moviment. Trobarà les mateixes cares a tot arreu. I per més inri, es probable que es topi de morros amb la Chloe, ara en qualitat d'*ex*. No li ve gens de gust.

A la nit li costa dormir. Li toquen les tres de la matinada i encara està donant voltes entre els llençols. Ha plorat i no sap per què, o sí que ho sap però poc importa en realitat, és un plor ancestral. S'aixeca i es fa una tisana. Mentre la pren, contempla la foscor de la nit a través de la finestra. Els fanals llueixen les noves bombetes de baix consum. Ningú hi circula, a penes algun taxi de tant en tant i l'autobús NH camí del centre. Les branques dels plàtans estan ben pelades i al terra es dibuixa una estora de fulles caigudes. Aquesta tardor és un reflex de la tardor de la seva vida; quantes coses s'han perdut! Quantes més no es podran ja realitzar! Que injusta és la vida! Com ha pogut passar-me això a mi!... i bli, bli, bla, bla... En fi, que li ha agafat per posar-se melodramàtica. Però la tisana li escalfa l'estómac i la reconforta força. Aparta aquests pensaments nefastos i es gira a contemplar la seva nova casa. És molt mona. Petita, però amb encant. I li està quedant molt acollidora. Se sent a gust en el seu nou espai. De fet, si ho pensa bé, tenia ganes d'un espai propi. Demà comprarà flors pel gerro i alguna planteta pel balcó. També li ve de gust tenir cura de les plantes; la Chloe era una negada per a la jardineria, havia ofegat més d'una kèntia i havia fet malbé el potus de l'entrada. Ja té pebrots estronxar un potus que és una de les plantes més dures i resistents que et pots ficar dins de casa! Doncs mira –ja ho diuen que de tot mal se'n pot treure un profit– ara tindrà el seu propi jardinet i ben llustrós. I quan tingui a punt la llar, tot estigui al seu lloc, totes les capses obertes i els llibres a les prestatgeries, muntarà una festa d'inauguració.

Deixa la tassa dins l'aigüera i fa un somriure sarcàstic, si no la frega no passarà res, i si l'endemà no fa el llit, ningú li retraurà. Apa! I encara més: demà es comprarà un paquet de tabac i un cendrer al «tot a cent» dels *xinos* de la cantonada; li abelleix fer una cigarreta de tant en tant i més ara que ho han posat tan difícil; en el fons, sempre ha estat una contestatària.

Fa un sospir i se'n torna cap el llit. Ben mirat, pensa uns minuts abans de ser vençuda per la son, li convé estar un temps tota sola, trobar el seu espai, trobar-se a sí mateixa.

Ella pot, té un pis propi i és molt més que mileurista.



Al cap d'un temps, no gaire llarg, la Chloe ja torna a tenir parella. Se l'ha buscat una mica més jove, per a què li doni marxeta, però no tant com per posar la relació en perill de simbiosi materno-filial; altres tipus de simbiosi les veu, fins i tot, beneficioses, però aquesta no li fa cap gràcia.

En pocs mesos ja hi conviuen, per la qual cosa, tant l'una com l'altra reben felicitacions.

—Què bé, Chloe, com has refet la teva vida!

Sí, la Chloe se sent satisfeta, realitzada i amb l'autoestima pels núvols; passant dels 50 i no ha perdut la capacitat de seduir. Però, atenció, que ningú es pensi que aquesta nova relació ha estat una frivolidat. Ben aviat s'adona que mai hagués pogut viure plenament sense aquell altre cos arrepapat contra el seu. Això és amor autèntic, que ningú ho posi en dubte. En un temps rècord ja s'han convertit en aquell animal bicèfal que perd l'ús del singular i passa a auto-anomenar-se com a col·lectiu: anirem, farem, tindrem, ja ens ho pensarem. Fins i tot, es plantegen casar-se. Cal aprofitar els beneficis socials que hem aconseguit amb tanta lluita, tanta suor i tant dolor.

—Jo és que no sé viure sense parella —fa notar la Chloe i ningú s'esglaia.

L'amor ha tornat a triomfar.

En canvi, l'Olivia, pobra, no se'n surt. Va passant el temps i ningú entra a la seva vida. Bé, ningú en el sentit que ens ocupa i que, en l'àmbit tel·lúric, ocupa, perquè en altres àmbits, veu molt incrementada la seva vida social. La seva agenda de contactes ha augmentat força així com la seva dedicació i producció intel·lectual. I sent una absoluta comoditat en el fer i desfer al seu aire. La satisfacció que experimenta —cal aclarir que la seva vida sexual no s'ha modificat el més mínim— és gairebé orgàsmica i així li agrada comunicar-ho; plena, pletòrica:

—Jo és que, em sembla que no sé viure amb parella.

Al seu voltant, apareixen expressions cavilloses i li arriben espetecs recriminadors d'alguna que altra llengua.

—Doncs això no és normal. Tu tens un problema.

Les col·legues incondicionals, aquelles que se'n preocupen i volen el seu bé, la troben molt desmillorada, s'ha engraixat i... doncs jo la veig més prima... bé, és igual, ha canviat i, el que és pitjor, ha tornat a fumar: mal símptoma. Sempre gentils i diligents, l'adrecen cap a una amiga psicòloga o una *coach*, que està més de moda. Quan se la troben, la pregunta és obligada:

—Què? Com estàs?

—Ostres, doncs de conya —afirma ella—. He muntat un seminari super interessant i estic acabant el meu llibre, aquell que portava mesos... —què dic mesos!—, anys estancat. Ja m'he decidit. M'està quedant rodonet. I el que és millor encara, l'estic gaudint un munt.

—Ah, molt bé, molt bé! Però, i l'important, què?

—L'important? Què és l'important? —diu l'Olivia un xic desconcertada.

—Va, noia, no et facis la longuis. D'amors com anem?

—Doncs... —vacil·la—, és que, ara no és la meva prioritat.

Uuuuuuuuu!!! No anem bé. S'ha aprimat —o s'ha engraixat, tant és—, ha tornat a fumar i treballa com si estigués posseïda pels dimonis acadèmics; una estratègia com qualsevol altra per tal d'omplir el seu temps.

—Així... —li diuen amb un to d'amonestació—, així no trobaràs mai ningú. Has d'estar oberta.



—L'amor —replica ella—, si arriba bé, si trobo algú i m'enamoro, genial, però no sortiré a buscar-lo amb una pancarta, dic jo, a més, ara estic molt bé com estic.

—Oh, és que, si no el busques, poc el trobaràs, o què et penses? Que et vindrà a casa per art de màgia? I això de que estàs molt bé, deixa'm que ho dubti, fas unes ulleres...

Bé, ja que no s'anima tota sola, li donaran un cop de mà. Fan un recorregut per les amistats solteres i li munten trobades amb aquelles que s'ajusten a les seves característiques. Una pintora amb aires místics, nivell adquisitiu mitjà i franja d'edat adequada; una *profe* d'institut, mare soltera, amb la nena ja crescudeta i emancipada (avantatges de l'edat); una tècnica d'igualtat a qui se li va morir la parella i, des d'aleshores, no ha tornat a obrir el seu cor a ningú, potser amb l'Olivia...

A ella, tanmateix, cap de les candidates li fa el pes.

I, parlant de candidates, com és que encara a ningú se li ha acudit fer un programa a la televisió autonòmica tipus *Dones & dones i viceversa*? En aquestes emissions l'amor sempre triomfa. I tenen els seus beneficis, a més de sortir a la tele i conèixer les interioritats de la despectivament anomenada «caixa tonta», et fas famosa, et posen bufona i et paguen una pasta. El que passa és que cap canal televisiu apostaria per un programa on les lesbianes fossin les protagonistes. No ens enganyem, que de discriminació encara n'hi ha i molta. Au, noies, a què esperem per a ajuntar-nos i reivindicar-lo. I que acceptin a majors de 40, així l'Olivia es podria presentar i arribar a ser tronista. No hem quedat que per a aconseguir l'amor tot s'hi val? Que no volem sortir d'una vegada per sempre de la *lesbian tragedy*? Doncs calen aquestes iniciatives i aquests espais, i tots els esforços són pocs. No feu escarafalls, que és una forma com qualsevol altra d'obrir mercat.

Però, al contrari del que seria desitjable, resulta que a l'Olivia, darrerament, se li han ficat al cap idees molt poc assenyades. Sembla com si la solitud l'hagués trastocat. Diu una quantitat de bajanades, que esgarrafa. L'altre dia, sense anar més lluny, va deixar anar aquesta:

—Potser no tindríem les mateixes necessitats amoroses si no trobéssim l'amor romàntic fins la sopa.

La comunitat sencera es va posar les mans al cap. Una comunitat sòlida, amb valors autèntics, que ha aconseguit fer-se un lloc en la societat, s'ha integrat. Sembla que no ho valori prou, això. A què treu cap ara qüestionar les relacions? Doncs no hi ha qui la faci entrar en raons. S'ha entestat a dir que l'ésser humà és tribal —bé, ella diu l'ésser lesbiana fent la gracieta—, que formar part d'un grup dóna seguretat. I tomba i gira amb que si hem de reinventar les relacions, que si trobar alternatives a la parella, que si crear col·lectivitats més properes a la tribu que a la família cristiana... On vas, Olivia, on vas a parar? Podent gaudir dels privilegis del matrimoni —tant que ens ha costat—, qui es ficarà en embolics alternatius? Com se t'acut plantejar accions i reinvençions de la nostra situació política i social ara que ha triomfat l'amor i el *happy end* s'ha imposat a la tragèdia? No siguis ingènua, Olivia, i posa-hi una mica de seny. Amb la crisi que hi ha i després de tot el que hem patit i el que hem aconseguit amb tanta lluita, tanta suor i tant dolor, de debò que fer aquestes divagacions no paga la pena.

Notes

- * L'article —o potser caldria dir l'anti article— que presento en aquest volum és, en essència, un extracte de la novel·la que estic escrivint i que amb el títol *Elogio del happy end*, espero veurà la llum durant el





proper any 2012. De fet, hi ha algun paràgraf repetit, ben bé, de forma literal. Faig aquest aclariment per protegir la meua integritat com autora i defensar-me de possibles males llengües disposades a insinuar que em repeteixo com l'all i que no tinc res més a dir. Déu me'n guard! Aquest volum em ve com anell al dit i agraeixo a la compiladora que, malgrat la meua llunyania amb l'acadèmia, m'hagi convidat a participar-hi. Fa temps que hi dono voltes al tema de les nostres *reinvençions* tant en el terreny polític i social com en l'amorós, que també és polític i és social. Novel·la i article, transmeten idees similars, es mouen en espais comuns. Tanmateix, he volgut, aquí, fer un paral·lelisme amb la històrica troballa de Virginia Woolf –a *Una cambra pròpia*– quan llegeix en el llibre de Mary Carmichael, *L'aventura de la vida*, que a una tal Chloe li agradava una tal Olivia, i l'immens canvi que això va representar en el seu dia. La situació, avui per avui, és ben diferent. Les Chloes i les Olivies ja no es veuen abocades a amagar el seu sentiment i les estratègies que tenen a l'abast per a dur a terme el seu desig són ben diferents i variades. Val la pena que ens hi parem a pensar-les i a reflexionar cap a on volem anar, abans de passar a les accions. O, potser no?, perquè d'accions ja n'hi ha, tot i que no per a tots els gustos.

1. Les al·lusions d'aquest paràgraf fan referència a les següents obres i autores (totes elles per a desfer-se en plors):
 - Written On The Body (Escrit en el cos)*, Jeanette Winterson, 1992, novel·la.
 - The Children's Hour (La calúnnia)*, pel·lícula dirigida por William Wyler, 1961, protagonitzada per Audrey Hepburn i Shirley MacLaine.
 - Notes on a scandal (Diari d'un escàndol)*, pel·lícula dirigida por Richard Eyre, 2006, protagonitzada per Judi Dench i Cate Blanchett.
 - Nightwood (El bosc de la nit)*, Djuna Barnes, 1936, novel·la, la seva protagonista és Nora Flood.
 - The Well of Loneliness (El pou de solitud)*, Radclyffe Hall, 1928, novel·la, la seva protagonista és Stephen Gordon.
 - Die Bitteren Tränen der Petra von Kant (Les amargues llàgrimes de Petra von Kant)* pel·lícula de Rainer Werner Fassbinder, 1972, basada en la obra de teatre del mateix títol i autor i protagonitzada per Margit Carstensen i Hanna Schygulla.

